DEN SKØNNE HELENE

Sæson 1976/77

DEN JYSKE OPERA

DEN JYSKE OPERA *Sæson 1976/77*

program nr. 17

Kr. 3,00

Indhold:

Side 3 „Den skønne Helene"

Side 7 Den tyskfødte ærkepariser

Side 13 Lidt om personerne . . .

Side 18 Rolleliste

Side 20 Spilleplan

Side 23 Discographi

Side 27 Lexicon

Side 39 Den jyske Operas repertoire 1977/78

Side 41 Den jyske Operas forestillinger 1947–76

DEN JYSKE OPERA

FREDERIKSGADE 72 . 8000 ÅRHUS C . TELEFON (06) 13 72 66

Operaens ledelse:

Otto Hallstrøm, *direktør*

Francesco Cristofoli, *kunstnerisk leder*

Formand for Den jyske Operas bestyrelse:

Professor, dr. phil. Søren Sørensen

Den skønne Helene - *i fortid og nutid*

Der står kvinnor bakom alt, sang Ernst Rolf i sine revyer i de glade 20'ere i Stockholm. Melodien var ny. Pointen urgammel.

Kvinder har gennem tiderne fået skyld og ære for alt godt og ondt. For de store eventyr som for de store krige. Lige siden –

Ja, i hvert fald lige siden jordens skønneste kvinde, Helene, blev den angivne årsag til verdenshistoriens mest besungne, beskrevne og omdigtede krig: den trojanske for godt og vel 2000 år siden.

Rent reelt drejede denne krig mellem øst og vest sig, siger politikerne og nationaløkonomerne, slet ikke om noget med damer. Den var faktisk en benhård affære om noget så håndgribeligt som herredømmet over Hellespont, som kontrollerer besejlingen mellem Middelhav og Sortehav. Den slags taler ikke udpræget til folkefantasien. Som en smuk kvinde f. eks. gør det. Derfor blev den skønne, græske Helenes bortførelse til det barbariske Troja det påskud, som fortidens politikere, økonomer og historieskrivere søgte dække under.

Som sådan har "hendes majestæt" været brugbar fra dengang til nu. For dem, der skrev de store heltekvad som Iliaden og Odysséen – som altså den berømte bortførelse blev anledningen til. En historie genfortalt og genfortalt gennem tiderne og altså, hvad det gælder lige nu, af den tysk-franske Jacques Offenbach, da han i 1864 satte det berømte forfatterteam Meilhac og Helévy til at skrive en tekst, der skulle overgå den to år tidligere "Orfeus i underverdenen". Også den med sin historie hentet ud af den græske mytologi.

*

La Belle Helene har imidlertid endnu et lag i sig.

Det aktuelle: Frankrig i operettens skabelsesår.

Frankrig var i begyndelsen af 1860'erne nået frem til de helt store tømmermænd efter den store revolution i 1789. De store tanker om frihed og menneskeret endte via rædselsherredømme og direktoriet i den første Napoleons opkasten sig til kejser og enehersker. Også de senere revolutionsforsøg –

det i juli 1830 og det i februar 1848 – var det ikke gået bedre. En ny Napoleon (den tredie) og hans østrigske Eugenie med et overdimensioneret hof bag sig havde ført til en ny epoke af snobberi og korruption. I et Paris, der gav rollen som verdensby og modecentrum, i en ny, sorgløs can-can på vej mod ... den tyske Bismarck.

For Offenbach var Napoleon III at ligne med Grækenlands mimrende Menelaos, Eugenie med Helene.

I den europæiske can-can omkring hoffet i Versailles så han Ajax I, kongen af Salamis, og Ajax II, kongen af Lokris, som henholdsvis den russiske czar Alexander og den tyske Bismarck, helten Achilles som Frederik af Preussen, o. s. v. Kun prins Paris forblev den samme, en fejg fyr, men – damernes yndling.

*

Legenden om den skønne, græske Helene har sat sine spor, ikke blot i historieskrivningen men i alle kunstens facetter. Fra litteratur, drama og poesi, over billedkunsten til musikken.

Tekst og musik til »Den skønne Helene« kan bruges og misbruges, som det passer det teater, der sætter den op. Dette er også sket i Danmark, siden den blev vist første gang på Folketeatret i 1865, året efter urpremieren i Paris, og til dagen i dag. »De to lag« er blevet tid- og stedopfattet efter behag.

Offenbach standser spøgen ved bortførelsen af Helene, altså før den trojanske krigs udbrud. Han giver derved afkald på den måske allermest klassiske pointe på hele historien: At Helene, da hun efter ægteskabsbrud og ti års krig, der har påført hendes folk tab og lidelser, ikke modtages med foragt men med hyldest, da hun vender tilbage til Grækenland, fordi hun med og gennem alt er forblevet ikke blot den skønne – men den skønneste – af alle Helene'r.

Georg Andrésen.

MUSIKHUSET
JAC. JØRGENSEN
Nicolausgade, 8000 Århus C, Tlf.(06) 13 24 99
Overgade 31, 5000 Odense – Telefon (09) 13 76 11

Den tyskfødte ærkepariser

Den mest ærkeparisiske af alle franske komponister var tysker. Jacques Offenbach blev født i Köln i 1819 og blev døbt Jacob. Hans bedstefar var musiker og lærer i byen Offenbach, og faderen musicerede dels i synagogen, dels til baller og bryllupper. Denne traditionsrige type af jødiske musikanter kaldtes lezim, hvilket kan oversættes spottefugle. Den musikalske satire blomstrede, når de trakterede violinen, hakkebrædtet og bassen ud på de små timer. Jacob havde altså fået evnen til at spidde medborgerne med nodepennen i både arv og miljø.

Jacob blev undervist af sin far, og som de fleste store komponister viste han tidligt anlæg for musikken. Familien var fattig, men ved store økonomiske ofre lykkedes det at sende sønnen til Paris for at studere. Her blev Jacob hurtigt til Jacques. Offenbach blev pariser, men han fastholdt båndene til familien, og han talte hele sit liv fransk med en tyk akcent. Offenbach var kun 14 år, da han kom til Paris, men allerede efter et års studier på konservatoriet følte han, at dette snarere end at befordre hans personlige succes forhindrede den, og han forlod det for at slå sig løs i de parisiske saloner, hvor han blev introduceret af vennen Friedrich von Flotow, komponisten til operaen "Martha". Offenbach blev hurtigt fejret som cellovirtuos og komponist af virtuose småstykker samt sentimentale romancer, samtidig med at han førte et muntert bohemeliv. Stationer på vej til berømmelsen var en celloplads i orkestret på Opéra-Comique og en stilling som kapelmester på Comedie Francaise.

Her lærte Offenbach det klassiske drama at kende, som han senere skulle parodiere af et godt hjerte, og allerede på dette tidspunkt hentede han sig erfaring i at skrive mindre syngestykker. I 1854 fik Hervé, komponisten til bl. a. "Frøken Nitouche" (1883), bevilling til at drive et lille teater, "Folies Concertantes", og året efter kunne Offenbach takke sine forbindelser for, at han fik tilladelse til at spille "forestillinger uden ballet og kor og med et begrænset antal personer". Begrænsningen var på fire, men den var i sig selv overflødig, for det var et meget lille teater, der heller ikke havde en publikumsfoyer. En samtidig tegning viser publikum og kunstnere spadsere i silende regn på Champs-Elysées i pausen. Ikke desto mindre skrev Offenbach 25 operetter, som han bragte til opførelse på sit teater i løbet af to år. Successen

var stor, det var i verdensudstillingsåret 1855. En af de 25 operabouffes var i øvrigt "La chatte métamorphosée", der under navnet "Kat og kvinde" blev opført af Den jyske Opera i 1965 på Helsingør Theater i Den gamle By i Århus.
I 1858 fik Offenbach sin bevilling udvidet, han var flyttet til et større teater, og han skrev "Orfeus i underverdenen". Hvor mange operettelignende stykker Offenbach og Hervé end havde skrevet før, så må vi fastholde datoen den 21. oktober 1858 som den mindeværdige dag, da verdens første helaftensoperette gik over scenen. "Orfeus" var en musikalsk parodi på Napoleon IIIs Frankrig pakket ind i antikkens hylster. Komponisten og teaterdirektøren Offenbach fik en ganske pæn succes, men det var først, da pariserkritikernes fyrste, Jules Jamins, seks uger senere gik til angreb på denne "forhånelse af den hellige og glorværdige antik", at operetten blev en sensation. Da kunne Offenbach udbryde et "Lovet være Jupiter". En konkurrerende avis gjorde opmærksom på, at Plutos meget komiske indtog i operetten i virkeligheden var skræddersyet over en seriøst ment artikel, som Jasmins tidligere havde offentliggjort i sin avis, hvilket kritikeren blot ikke havde bemærket. Nu begyndte pariserne at gå "Orfeus" efter i sømmene, og man frydede sig over, hvordan Offenbach havde taget naboen på kornet. Selv kejseren blev nysgerrig og indfandt sig til en beneficeforestilling for Offenbach. Jupiter så sig selv i spejlet – uden at genkende sig.
Offenbachs indflydelse og økonomiske forhold bedredes stadig, mens han skrev den ene succes efter den anden, den største nok "Den skønne Helene", der i 1864 blev uropført på et andet teater, der dog også var af en lidenhed, som vil overraske vor tids publikum, der er vant til at se "Den skønne Helene" som udstyrsstykke. Den dobbeltsidede satire faldt igen i parisernes smag, ikke blot afklædningen af Napoleon IIIs hof, men også udhængningen af de hule klichéer i den nu udvandede store operastil, der oprindelig blev skabt af Meyerbeer. Andre betydelige værker af Offenbach fra disse år var "Pariserliv", "Storhertuginden af Gerolstein", "La Perichole" og "Røverne".
Så kom 1870, krigen, de tyske troppers indtog i Paris, kommunen, og en ny verden opstod på ruinerne af Napoleon IIIs i hvert fald på overfladen muntre Paris. Også publikum var skiftet, og Offenbach vandt ikke så let det nye som det gamle, især da det liv, hans værker havde taget næring af og videregivet til mere eller

mindre dulgt spot, nu var historie. Nogle kunne eller ville heller ikke glemme, at Offenbach var tyskfødt, selvom han var blevet fransk statsborger i 1860. Offenbach forlod for en kort tid Paris med sin elskede, spanskfødte hustru Herminie og deres børn, men han vendte tilbage for som direktør for Théâtre de la Gaîté i årene 1872–75 at forsøge sig med udstyrsstykker, der faldt i den nye smag, men han mistede hele sin formue. Det var en skuffet og syg Offenbach, der foretog en koncertrejse til USA, hvor hans cellospil nok vakte beundring, men ikke gav mange penge.
Offenbach havde det meste af sit liv næret drømmen at skrive en seriøs opera, og der er næppe tvivl om, at han havde haft Jules Barbiers skuespil om den fantastiske tyske digter E. T. A. Hoffmann i tankerne lige siden dettes uropførelse i Paris i 1851. Han nåede til sin sorg ikke selv at se sin opera på scenen. "Hoffmanns eventyr" blev uropført i 1881, året efter hans død, og den stod på Den jyske Operas spilleplan i 1974. Den er sammen med "Orfeus i underverdenen" og "Den skønne Helene" Offenbachs mest spillede, men der er andre værker, hvoraf en scenisk præsentation synes påkrævet, ikke mindst "La Perichole", som De kan læse mere om under discographien. John Christiansen.

Offenbach mit seinen berühmtesten Librettisten, Meilhac und Halévy

Lidt om personerne som optræder i operetten . . . .

Sagnet om den Trojanske Krig fortæller om et „stridens æble", som gudinden Eris benyttede til at skabe splid mellem tre gudinder, Hera, Pallas Athene og Afrodite. Under en fest, som alle guderne med undtagelse af Eris var indbudt til, kastede hun for at hævne denne tilsidesættelse et guldæble med påskriften „Til den skønneste" ind mellem gæsterne – og feststemningen var ødelagt.

De tre nævnte gudinder gjorde alle krav på æblet og skønhedsprisen, men blev dog overtalt til at lægge afgørelsen i hænderne på en for sin skønhed vidt berømt mand, prins Paris, søn af Priamos, som var konge over Troja.

En dag, mens Paris vogtede får på bjerget Ida, trådte de tre gudinder frem for ham og bad ham afgøre deres strid. Alle tre prøvede at bestikke ham med fagre løfter. Hera lovede at gøre ham til konge, og Pallas Athene søgte at friste ham med, at han skulle blive den klogeste på jorden; men Afrodite lovede ham verdens skønneste kvinde til ægte.

„Det tilhører dig", sagde Paris uden betænkning og rakte æblet til kærlighedsgudinden.

Helena, der var gift med kong Menelaos af Sparta, blev anset for at være jordens skønneste kvinde. Paris rejste derfor til Sparta og blev gæstfrit modtaget på kongeborgen. Den smukke Helena følte sig godt tilpas i hans selskab, men vægrede sig trods alt ved at være sin mand utro. Paris besluttede at sætte fart i tingene. En nat trængte han med nogle af sine mænd ind i dronningens sovekammer, førte hende om bord i sit skib og sejlede hjem til Troja.

(Fortsættes)

Gösta Schwarck

INTERNATIONAL KONCERTDIREKTION

DALGAS BOULEVARD 48 - 2000 KØBENHAVN F

TELEFON *FASAN 7010

De fornemste kunstnere fra ind- og udland

Kong Menelaos og hans broder Agamemnon indledte et hævntog mod Troja. Krigen blev langvarig, og krigslykken var vekslende. I et slag mellem de to hære på åben mark fik Menelaos øje på kvinderøveren Paris og styrtede rasende frem mod ham. Synet af Helenas ægtemand fik den smukke kongesøn til at blegne; han vendte om og løb sin vej. Han blev dog af sin broder overtalt til at udkæmpe en tvekamp mod Menelaos, og de to rivaler blev enige om at lade Helena tilfalde sejrherren.
Men den feje Paris slap for at få sit mandsmod sat på for hård en prøve, idet hans beskytterinde Afrodite, da det begyndte at gå ham ilde, skjulte sin yndling i en sky og førte ham tilbage til kongeborgen i Troja. Over for Helena prøvede han at optræde som helt og pudsede ivrigt de våben, han aldrig havde vundet nogen sejr med. Hun lod sig dog ikke dupere og beklagede sig bittert over, at guderne havde givet hende så foragtelig en mand.
Blandt grækernes krigere var Achilles og Ajax berømte for deres tapperhed. Sagnet fortæller, at Achilles blev dødelig såret af en pil fra den feje prins Paris' bue. Pilen traf ham i hælen, det eneste sårbare sted på hans krop. Hans mor, havgudinden Thetis, havde, da han var barn, dyppet hans legeme i Styx, dødsrigets flod, og dette havde hærdet ham mod alle våben. Kun hælene, som Thetis holdt ham i, var ikke kommet i berøring med flodvandet og derfor heller ikke blevet usårlige. Ulykkeligvis var pilen forgiftet, og Achilles døde af sit sår.
Samme skæbne indhentede senere Paris. Han blev som Achilles ramt af en forgiftet pil, og dermed var den mand, der var årsag til krigen, borte.

(Fortsættes)

Kongelig Hofleverandør
BRUUN & SØRENSEN A/S
Ingeniørfirma

Da krigen havde varet i 10 år, fandt grækernes helt, Odysseus, på en list. Han lod sig sammen med nogle af de bedste krigere transportere ind i Troja i en kæmpemæssig hul træhest, som man foregav var en offergave til Pallas Athene. Resten af hæren foregav at opgive belejringen og sejle hjem. I virkeligheden skjulte de sig. Trojanerne fejrede grækernes bortdragen med fest og drikkelag. Da natten kom, lå alle i byen omtågede af vin og kunne hverken tænke eller handle. Odysseus og hans mænd kom frem fra træhestens bug, og resten af hæren sluttede sig til dem. Grækerne satte ild på Troja, som nedbrændte, og næsten hele den mandlige befolkning blev hugget ned, mens kvinderne førtes som sejrsbytte til Sparta; heriblandt var Helena. Rødmende af skam og med nedslagne øjne trådte hun frem for sine landsmænd, som alle blev så betagede af hendes skønhed, at de i Menelaos' sted ville have gjort det samme som han, tilgivet Helena.
Blandt de grækere, der vendte hjem fra den Trojanske Krig, var kong Agamemnon af Mykene. Han blev kort efter myrdet af sin hustru, Klytemnestra, og hendes elsker, Aegisth. Denne udåd blev senere hævnet af sønnen Orestes, som dræbte dem begge med den økse, der brugtes mod Agamemnon.

PERSISKE TÆPPER

Efter operaen skulle De se vor smukke udstilling (overfor teatret) af smukke persiske tæpper.

Vi sender gerne tæpper i udvalg – også udenbys.

IRANZAD

Kannikegade 12 – 8000 Århus C – Tlf. (06) 12 60 25

DEN SKØNNE HELENE

Operette i 3 akter af Jacques Offenbach
Teksten af Meilhac og Halévy
Dansk oversættelse ved Jens Louis Petersen

Iscenesættelse	PETER ESZTERHAS
Scenografi og kostumer	SØREN BREUM
Koreografi	SVEND ERIK JENSEN
Musikalsk ledelse*)	JENS SCHRØDER
	LAVARD FRIISHOLM
	BØRGE WAGNER

AALBORG BY-ORKESTER
RANDERS BY-ORKESTER
AARHUS BY-ORKESTER
SØNDERJYLLANDS SYMFONIORKESTER
RADIOENS UNDERHOLDNINGSORKESTER
ODENSE BY-ORKESTER

*) Se spilleplan side 20

Lysdesign	BENNY RÜNITZ
Regi	JENS LANGE
Sceneteknik	LARS M. RASMUSSEN
Belysning	NIELS SAUNTVED
	JAN HJERRILD
Dekorations-værksted	JAN LØWERT
Teatermaler	WALTHER RASMUSSEN
Kostumer	INGE GRØNNE
Parykker	HANNE FREDERIKSEN
Frisør	BENT CARLSEN
Repetitører	HENRIK METZ
	ERIK KALTOFT
Produktions- og turnèleder	LEIF WAGEL
Produktions-assistent	MARGRETHE ALBECK

Personerne:

Agamemnon, overkonge ..... *Ludvig II af Bayern*	PREBEN BJERKØ
Menelaos, konge af Sparta..... *Napoleon III*	NIELS BORKSAND
Helene, dronning af Sparta ..... *Eugenie, kejserinde*	VIBEKE BJELKE
Paris, søn af konø Priamos.....	PEDER SEVERIN
Calchas, Jupiters storaugur..... *Jacques Offenbach*	GERT BASTIAN
Achilles, konge over Myrmidonerne *Frederik af Preussen*	FRANK VISTI
Ajax I, konge af Salamis..... *Czar Alexander II af Rusland*	WILLY HARTMANN
Ajax II, konge af Locris ..... *Bismarck, kansler*	CARL CHR. RASMUSSEN
Orestes, Agamemnons søn..... *Oscar Wilde*	KIRSTEN BUHL MØLLER
Leæna, hetære.....	GERTRUD SPLIID
Parthenis, hetære.....	BIRGITTE LINDHARDT
Bacchis, Helenes kammerpige ...	ANNELISE RYE

DEN JYSKE OPERAS KOR
og BALLET

---

1. og 2. akt udspilles i Sparta
3. akt i badebyen Nauplia

Længste pause efter 1. akt

Forestillingens varighed ca 2½ time

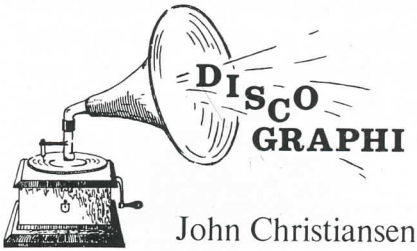

John Christiansen:

Offenbachs operetter og satiriske syngespil, der nærmer sig buffooperaen i stilen, indspilles jævnligt i Frankrig, men det er forbløffende få af disse optagelser, der får en blivende plads i pladerepertoiret i de øvrige europæiske lande. Således lagerføres den komplette indspilning af »Den skønne Helene«, der skal omtales her, hverken i England eller Tyskland og følgelig heller ikke herhjemme, men det vides, at i hvert fald én større pladeforretning har skrevet sættet hjem i anledning af Den jyske Operas opførelse, og alle forretninger kan skaffe det med lidt ventetid.

Det er EMI's franske afdeling Pathé, der står for optagelsen, der har nummeret 2c 193-11194/5 og er på to plader. Det er en fortrinlig optagelse, hvor man dog enten skal være god i det franske for at følge med i dialogen eller også have en god hukommelse, så man kan huske det danske. Med pladerne følger kun en introduktion på fransk. Dirigenten er Jean-Pierre Marty, nu dirigent ved den franske radio, hvor han bl. a. har indspillet en sjældenhed som Aubers »Manon«. Offenbach skal både synges godt og spilles med scenisk nerve. Det første er ikke mindst vigtigt på en pladegengivelse, som skal kunne klare de mange repetitioner, og det gør denne optagelse. Daniele Millet er Helene, og i andre partier høres tenoren Charles Burlet og de to også fra andre pladeindspilninger kendte barytoner Jean-Christophe Benoit og Michel Dens.

Philips' danske afdeling har tidligere lagerført en plade med uddrag. Her er den udmærkede Helene Jane Rhodes, der blev kendt som Carmen i den første gigantopførelse af Bizets opera

på den store opera i Paris. Den franske udgivelse med nummeret 837 498 fortæller på forsiden af omslaget, at dirigenten er Jésus Etcheverry, og på bagsiden, at det er den i denne genre særdeles velkendte Manuel Rosenthal. Bagsiden giver den korrekte oplysning, og Rosenthal demonstrerer, at han er ekspert i denne genre.

I længden, tror jeg, vil man have endnu større fornøjelse af at have "La Perichole" på plader. Det er et af Offenbachs fineste værker, ligeså melodisk indsmigrende som "Den skønne Helene", med en gennemarbejdet musikalsk kvalitet og en god historie. Den foregår i Peru, men forholdene ved vicekongens hof dér adskiller sig ikke væsentligt fra dem ved Napoleon IIIs. En ung fattig gadesangerinde bliver opdaget og kommer til hoffet, men hun bevarer sin dyd på den mest afvæbnende måde og får til sidst sin elskede gadesanger. La Perichole er en af operettelitteraturens mest charmerende skikkelser, og hun synges charmerende af Regine Crespin på den første komplette indspilning af værket, der netop er udsendt af Erato på to plader, STU 7099/5. Alain Vanzo og Jules Bastin har de mandlige hovedpartier, og den inciterende Alain Lombard dirigerer ensemblet fra L'Opera de Rhin i Strassbourg.

Den ovennævnte Manuel Rosenthal sammenstillede i 1938 en balletsuite over melodier af Offenbach til Leonid Massine. "Gaîté Parisienne" findes bl. a. i en vidunderlig indspilning med Herbert von Karajan og Berlins filharmoniske orkester på DG 530199. Her vil man nikke genkendende til meget fra "Den skønne Helene" og "Hoffmanns Eventyr". Pladen indeholder desuden balletmusikken og valsen fra Gounods "Faust".

daub
KONCERTDIREKTION

DANSKE OG UDENLANDSKE KUNSTNERE

Marathonvej 18
2300 København S
01 - 55 05 11

Ny Adelgade 5
1104 København K
01 - 15 06 49

Mandag–fredag kl. 11–15

LEXICON

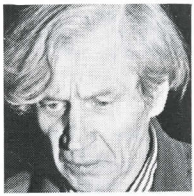

GERT BASTIAN
Født 1918. Operadebut 1947, siden 1951 tilbagevendende gæst ved Den jyske Opera, hvor han har sunget bl.a. Leonard i »Maskarade«, Alfio i »Cavalleria«, Masetto i »Don Juan«, Rocco i »Fidelio«, Nick Shadow i »Lastens vej«, Germont i »Traviata« og Don Alfonso i »Cosi fan tutte«.

VIBEKE BJELKE
Diplomeksamen i sang fra Det jyske Musikkonservatorium 1969. Diplomeksaminer i lied, oratorium og opera fra Hochschule für Musik und darstellende Kunst i Wien 1972. Første Mezzosopran ved Stadttheater Luzern 1972/73. Prisvinder ved den internationale sangerkonkurrence i s'Hertogenbosch Holland 1973. I 1974 debut som »Carmen« på Det kgl. Teater. Elev på Statens Teaterskole 1974/75. Koncertvirksomhed i Østrig, Schweiz, Frankrig, Holland og Belgien. Medvirkende i operaproduktioner i dansk TV. Siden 1963 tilbagevendende gæst ved Den jyske Opera, sidst i »Hoffmanns Eventyr«.

PREBEN BJERKØ
Uddannet hos professor Peer Birch, Århus, samt ved kurser hos professor Lohmann, Tyskland, kgl. hovsångare Eric Saedén, Sverige, og Giorgio Favoretto, Italien. Medvirket ved koncerter og oratorier med forskellige danske orkestre og ensembler. Debuterede på Den jyske Opera i 1970 som Marullo i »Rigoletto«. Har desuden været solist i »Stalten Mettelil«, »Orfeus«, »Poppeas Kroning«, »En Skærsommernatsdrøm«, »Falstaff«, »Fidelio«, »Tyrken i Italien«, »Hoffmanns Eventyr«, »Don Juan«, »Boccaccio« og »La Traviata«.

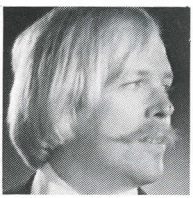

NIELS BORKSAND
Uddannet som skuespiller på Aarhus Teaters elevskole 1964-66, derefter engagementer ved teater, TV, radio og film. Leder af Grønlands-turneen. Fra 1968 privat uddannelse som sanger hos bl.a. Vagn Thordal og Helge Rosvænge. Har foruden koncertvirksomhed sunget i »Gilgamesh«, »Hoffmanns Eventyr« og »Boccaccio« på Den jyske Opera og i »En Skærsommernatsdrøm« og »Barberen i Sevilla« på Det kgl. Teater.

SØREN BREUM

Uddannet som tegner på Kunsthåndværkerskolen. Fra 1965 ansat som scenograf på dansk TV, hvor hans seneste arbejder er »Aladdin« og »Barselsstuen«. Har på Den jyske Opera lavet scenografi til »Poppeas Kroning« og »Hoffmanns Eventyr«.

PETER ESZTERHÅS

Født 1940 i Budapest. Kom under opstanden i 1956 til Danmark. Fra 1958 elev på Aarhus Teater, derefter fast tilknyttet teatret indtil 1970, først som skuespiller, senere også som instruktør. Fra 1970 instruktør ved Radioteatret, hvor han har instrueret både skuespil og operaer, bl.a. radiooperaens opførelse af Ebbe Hamerik/Karen Blixens »Drømmerne« og Karl Aage Rasmussens »Krapps sidste Bånd«. Har ved Den jyske Opera iscenesat »Drot og Marsk, den sceniske ur-opførelse af »Drømmerne« og uropførelsen af Bibalos opera »Frøken Julie«. Har på Det kgl. Teater iscenesat »Tancrede«.

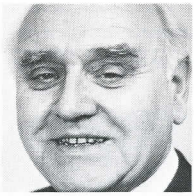

LAVARD FRIISHOLM

Født 1912, uddannet som violinist, medlem af Kammerkvartetten og Erling Bloch-kvartetten. Debut som dirigent 1943 i Det unge Tonekunstnerselskab. Sammen med Søren Sørensen stifter (1944) og leder af Collegium Musicum. Dirigent for Randers By-Orkester fra 1950. Gæsteoptræden som dirigent på Det kgl. Teater og for Radiosymfoniorkestret; mange koncerter i udlandet, bl. a. i Østrig, hvor han har modtaget Arnold Schönberg-prisen. Æresmedlem af Det unge Tonekunstnerselskab. Dirigerede ved indvielsen af Den gamle Bys Teater (Helsingør Theater) i Århus 1961.

AAGE SKOU ApS

MUSIKHANDEL SKOU INSTRUMENTMAGER

ALLE MUSIKINSTRUMENTER
SPECIALVÆRKSTED

FR. ALLE 119 OG 122 . TELEFON (06) 12 50 46 - 12 74 03
8000 AARHUS C

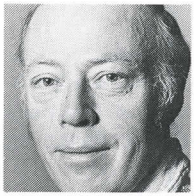

WILLY HARTMANN

Født 1934. Elev af Holger Byrding. Uddannet ved Det kgl. danske Musikkonservatorium og Operaakademiet. Debut 1962 som Rodolphe i »Boheme« ved Det kgl. Teater, hvor han sang en række hovedpartier, indtil han i 1966 blev fast engageret ved statsoperaen i Hamborg. Foretog herfra gæstespil på Metropolitan, statsoperaen i bl.a. Wien, München og Köln, festspillene i Bayreuth, samt i Frankrig og Belgien.

SVEND ERIK JENSEN

Født 1913. Uddannet på Det kgl. Teaters balletskole og balletskoler i Paris (Madame Egorova); balletdanser ved Det kgl. Teater 1933, solodanser 1942. Hovedroller i bl.a. »Livjægerne på Amager«, »Coppelia«, »Graduation Ball«, »Romeo og Julie«, »Fjernt fra Danmark«, »Sylfiden«, »Napoli«, »La fille mal gardée«, m.fl. 1973-74 lærer på balletskolen ved Stora Teatern i Göteborg. Danseinstruktion af operetten »Wienerblod« på Den jyske Opera 1975.

Operakunst og madkunst når den er bedst

- på begge sider af gaden

Med venlig hilsen

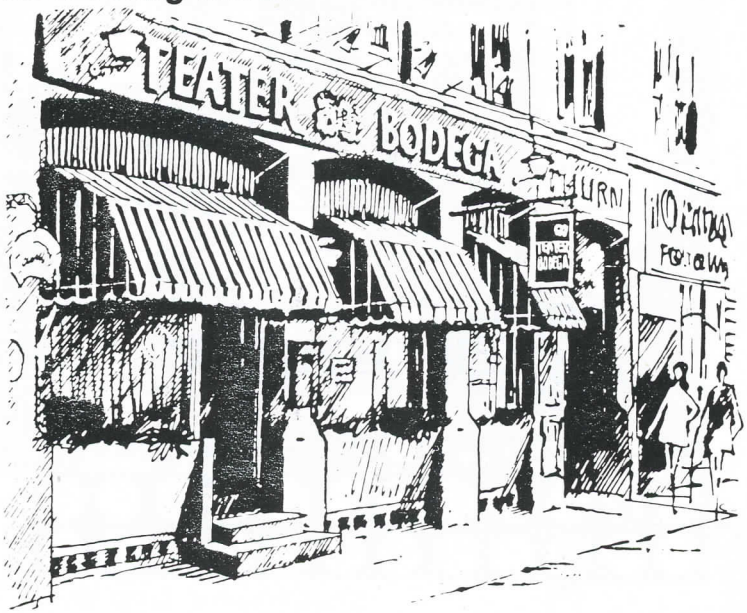

BIRGITTE LINDHARDT
Er udgået fra solistklassen ved Det kgl. Musikkonservatorium i Bruxelles og videreuddannet ved bl. a. Operaakademiet i København. Debuterede med Antwerpens philharmoniske Orkester. Koncerter i Belgien, Italien og Danmark.

KIRSTEN BUHL MØLLER
Uddannet på Det kgl. danske Musikkonservatorium og Opera-akademiet. Endvidere studier i England (Thomas Hemsley). Debutkoncert 1974. Fra 1969 medlem af Radiokammerkoret. Medvirken i TV-operaen. Koncerter og radioudsendelser herhjemme og i udlandet. Medvirkede i 1976 i »Boccaccio« på Den jyske Opera.

JENS LOUIS PETERSEN
Administrator, forfatter. Født 1922 i København. Ekspeditionssekretær i Kulturministeriet. I perioder tjenstgørende uden for ministeriet. Teatersekretær ved Det kgl. Teater 1952, direktør ved sammes administration 1966-67. General Manager ved ballettens turneer i USA og Canada. Fra 1967 administrator for statens teaterskole. Præsident for det danske ITI Center fra 1963. Formand for Studenter-Sangforeningen 1969-73. Fra 1971 redaktør af »Blæksprutten«. Oversættelser inden for opera, operette, musicals og skuespil. Fra 1972 konsulent ved TV's underholdningsafdeling.
Publikationer: Versestrofer og Visestumper (1949); Vers undervejs (1952); Derovre fra (1968); Spillets Regler (1972); Dagens og Vejens Viser og Vers (1972); Fodspor (1973).

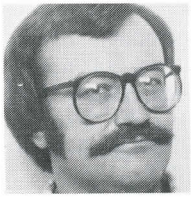

CARL CHRISTIAN RASMUSSEN
Uddannet på Det fynske Musikkonservatorium og Det kgl. danske Musikkonservatorium. I 1972 elev på Det kgl. Teaters Operaakademi. Afsluttende eksamen juni 1975. Desuden studier i Østrig og Finland. Har på Den jyske Opera medvirket i »Boccaccio« og »La Traviata«.

BENNY RÜNITZ
Har de sidste tre år været free-lance lysdesigner med opgaver bl.a. på Det ny Teater, Aarhus Teater, Gladsaxe Teater og Den jyske Opera, hvor han var lysdesigner til »Drømmerne« i 1974.

ANNELISE RYE
Diplomeksamen fra Det kgl. danske Musikkonservatorium 1972, derefter optaget som elev i Solistklassen. Blev samme år elev på Operaakademiet. Afsluttede eksamen juni 1975. Derudover studier i Rom og Stockholm. Har på Den jyske Opera medvirket i »Boccaccio« i 1976.

Efter teatertid...

Serveres hver dag fra kl. 22.00–24.00

Teaterbrædt I
Marineret sild
Rejer m/ mayonnaise
Lun leverpostej m/ surt
Brød og smør
Kr. 15,-

Teaterbrædt II
Gravad laks m/ sennepsdressing
Varm frikadelle m/ rødkål
Brie ost. Brød og smør
Kr. 18,-

VIKING BØFHUS

Skolegyde 10
8000 Aarhus C
Tlf. (06) 13 28 27

JENS SCHRØDER

Født 1909. Elev af Malko og G. Rafn. Studiophold i Wien og Paris. Første gæsteoptræden i D. R. 1934. Har dirigeret de fleste danske orkestre som gæst. Siden 1942 kunstnerisk leder og dirigent for Aalborg By-Orkester. Gæstedirigent i betydeligt omfang i bl.a. Norge, Sverige, England, Polen, Tyskland, Schweiz, USA samt Syd- og Mellemamerika. Har ved Den jyske Opera dirigeret forestillinger med »Tyrken i Italien, »Wienerblod« og Boccaccio«.

PEDER SEVERIN

Uddannet på Det kgl. Teaters operaakademi. Studier i Rom og London. Tildelt legater fra Det kgl. Teater, Den italienske Stat, Dr. Ingrids romerske Fond, Kulturministeriet, m.fl. Har ved Den jyske Opera medvirket i »Drømmen om Thérese«, »Falstaff«, »Poppeas Kroning«, »Wienerblod« og »Boccaccio«. 1972 engageret ved Det kgl. Teater: »Trylleflø jten«, »Manon Lescaut«, »Drot og Marsk« m.fl. Har haft omfattende koncertvirksomhed, ligesom han har haft opgaver i radio og fjernsyn. Engagementer i Norge, Tyskland og Italien.

Stort udvalg af musiklitteratur

CLEMENS BØGER

8000 ÅRHUS C
GIRO 23 92 93

CLEMENSTORV 17
TELEFON 13 39 22

KILDEN OG KRIKKEN

Hver dag fra kl. 21.00–07.00 morgen musik og dans
Hver uge toporkestre!
TELEFON SKIVE 52 37 77

TARANTELLA

Hver fredag og lørdag musik og dans med udenlandske toporkestre!
TELEFON SKIVE 52 30 60

GERTRUD SPLIID

Født i København. Efter studier i Wien optaget på Det kgl. danske Musikkonservatorium, diplomeksamen herfra. Operaakademiets afgangseksamen 1966, derefter engagement ved operaen i Lübeck. Har på Den jyske Opera medvirket bl.a. som Nanetta i »Falstaff«, Eros i »Orfeus og Eurydice«, Fiorilla i »Tyrken i Italien«, grevinden i »Wienerblod«, Kristine i »Frøken Julie« og Beatrice i »Boccaccio«. Siden 1971 engageret ved Det kgl. Teater. Har tillige optrådt ved adskillige oratorie- og liedkoncerter. Medvirkede i Palladium Films produktion af »Flagermusen« som Rosalinde.

FRANK VISTI

Uddannet af Zitha Furtwängler. Har ved Den jyske Opera medvirket som Almaviva i Paisiello's »Barberen i Sevilla«, som Josef i »Wienerblod«, Lotteringhi i »Boccaccio« og Gaston i »La Traviata«. Alsidig koncertvirksomhed. Evangelist i Bach's passioner, »Messias« m.fl. I 1972 ved Scala som baron von Schober i » »Jomfruburet«, i 1973 Verning i »Champagnegaloppen« og i 1975 Freddy i »Dollarprinsessen« på Scala.

BØRGE WAGNER

Født i 1938. Efter studentereksamen ansat som hornist i Islands Radioorkester og fra 1956 solohornist i Danmarks Radiosymfoniorkester til 1968. Dirigentstudier bl.a. ved Mozarteum i Salzburg, hos Istvan Kertesz og Øivin Fjeldstad. Fra 1968 kapelmester ved Odense By-Orkester. Har gæstedirigeret ved samtlige danske symfoniorkestre og i udlandet i bl.a. Oslo, Bergen og Katowice i Polen, samt på turné med Odense By-Orkester i Tyskland, Holland og Belgien. Dirigerede i 1976 en række forestillinger med »Boccaccio« ved Den jyske Opera.

Skal De ha' fest - så husk

Kathrine Andersen's Eftf.

v/ K. og M. Kjærsgaard Frandsen

altid frisk hjemmelavet chokolade

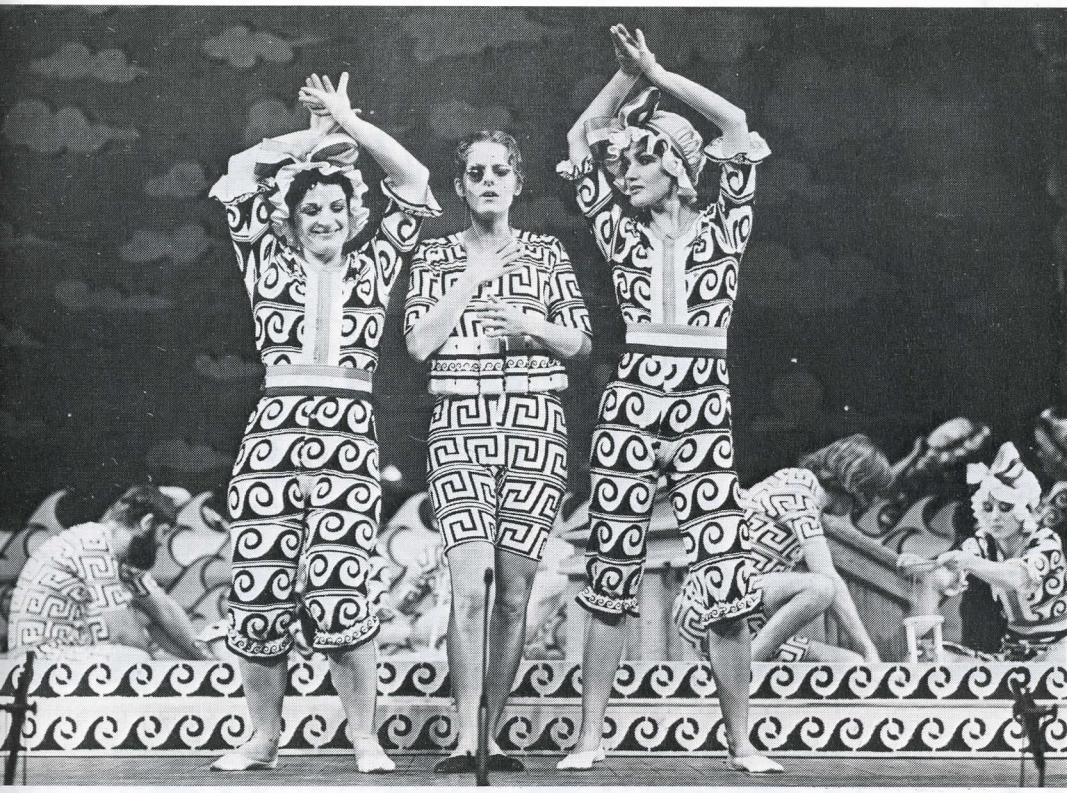

Den jyske Operas repertoire 1977/78

Den jyske Opera er pr. 1. januar 1977 blevet en del af Det rejsende Landsteater og skal derfor være landsdækkende i samarbejde med de faste landsdelsorkestre.
Efter „Den skønne Helene" vil den næste premiere blive en klassiker i det danske operarepertoire, Dupuy's „Ungdom og Galskab", som får premiere på Helsingør Theater i Den gamle By i Århus. Derefter skal forestillingen på turné. For iscenesættelsen står Holger Boland. Aksel Wellejus har den musikalske ledelse.
I rækken af nutidige musikdramatiske værker uropføres under Århus Festuge 1977 Karl Åge Rasmussens »Jefta« med libretto af Poul Borum. Den musikalske ledelse får Ove Krüger, og Klaus Hoffmeyer står for iscenesættelsen.
I oktober 1977 er der premiere på Bizet's „Carmen" i Sønderjyllandshallen, Åbenrå, derefter turné landet rundt til haller med god akustik. Til iscenesættelse og scenografi forhandles med Lizzie Rode og Bernard Daydé; Francesco Cristofoli har den musikalske ledelse.
I januar 1978 vil der blive premiere på Johann Strauss' populære operette „Zigeunerbaronen" i Daniel Bohrs iscenesættelse. Premieren er berammet til Århus, og forestillingen skal derefter på turné landet rundt.
Rossini's „Askepot" får premiere på Fyn i april 1978, hvorefter der turneres med forestillingen. Der forhandles med Bertil Lundén og Lars Juhl om iscenesættelse og scenografi. Kapelmester Børge Wagner får ansvaret for den musikalske indstudering.

Den jyske Operas forestillinger 1947-76

1947 Weber: Jægerbruden.
1947 Donizetti: Elskovsdrikken.
1948 Beethoven: Fidelio.
1948 Rossini: Barberen i Sevilla.
1949 Bizet: Carmen.
1949 Donizetti: Regimentets Datter.
1949 Leoncavallo: Bajadser.
1949 Schultz: Solbadet.
1950 Mozart: Bortførelsen fra Seraillet.
1950 Du Puy: Ungdom og Galskab.
1950 Schultz: Høst.
1950 Mozart: Teaterdirektøren.
1951 Mozart: Don Juan.
1951 Puccini: Bohème.
1952 Verdi: La Traviata.
1952 Mozart: Figaros Bryllup.
1953 Verdi: Rigoletto.
1953 Rossini: Barberen i Sevilla.
1953 Mozart: Cosi fan Tutte.
1954 Carl Nielsen: Maskarade.
1954 Lortzing: Krybskytten.
1955 Mascagni: Cavalleria Rusticana.
1955 Rossini: Il Signor Bruschino.
1955 Donizetti: Don Pasquale.
1956 Puccini: Tosca.
1957 Mozart: Don Juan.
1957 Bizet: Carmen.
1958 Weber: Jægerbruden.
1958 Tjaikovskij: Eugen Onegin.
1959 Menotti: Mediet.
1959 Pergolesi: Sanglæreren.
1959 Donizetti: Regimentets Datter.
1960 Beethoven: Fidelio.
1960 Rossini: Barberen i Sevilla.
1961 Stravinskij: Lastens Vej.
1961 Gounod: Faust.
1962 Verdi: La Traviata.
1962 Pergolesi: Kur mod Skinsyge. (Den gamle By).
1962 Mussorgskij: Boris Godunov.
1963 Puccini: Madame Butterfly.
1963 Pergolesi: Kur mod Skinsyge. (Den gamle By).
1963 Haydn: Apothekeren. (Den gamle By).
1963 Mozart: Cosi fan Tutte.
1964 Verdi: Otello.
1964 Mozart: Bastien og Bastienne. (Den gamle By).
1964 Haydn: Apothekeren. (Den gamle By).
1964 Heise: Drot og Marsk.
1965 Britten: Lucretia.
1965 Offenbach: Kat og Kvinde. (Den gamle By).
1965 Heise: Drot og Marsk.
1965 Janácek: Jenufa.
1966 Mozart: Figaros Bryllup.
1966 Paisiello: Barberen i Sevilla. (Den gamle By).
1966 Verdi: Trubaduren.
1967 Puccini: Bohème.
1967 Mozart: Les petits Riens (ballet af Svend Erik Jensen). (Den gamle By).
1967 Pergolesi: La serva Padrona. (Den gamle By).
1967 Bizet: Carmen.
1968 Mozart: Trylleløjten.
1968 Cimarosa: Det hemmelige Ægteskab. (Den gamle By).
1968 Paisiello: Barberen i Sevilla. (Den gamle By).
1968 Smetana: Den solgte Brud.
1969 Brene: Besøgeren.
1969 Schultz: Bryllupsrejse.
1969 Mozart: Teaterdirektøren. (Den gamle By).
1969 Helsted, Paulli, Lumbye: Blomsterfesten i Genzano (ballet af August Bournonville). (Den gamle By).
1969 Nørgård: Tango Chikane (ballet af Flemming Flindt). (Den gamle By).
1969 Cimarosa: Det hemmelige Ægteskab (Den gamle By).

1969 Bolcom: Dynamit i Natten. (Gæstespil fra Stora Teatern i Göteborg).
1969 Lehár: Greven af Luxembourg. (Gæstespil fra Stora Teatern i Göteborg).
1970 Weill: Mahagonny.
1970 Mozart: Les petits Riens (ballet af Svend Erik Jensen). (Den gamle By).
1970 Haydn: Apothekeren. (Den gamle By).
1970 Werle: Drømmen om Thérèse. (Musikkonservatoriet).
1970 Pergolesi: Il Maestro di Musica. (Den gamle By).
1970 Schultz: Sommerdanse (ballet af Flemming Flindt). (Den gamle By).
1970 Verdi: Rigoletto.
1971 Auber: Fra Diavolo.
1971 Nørholm: Orfeus-Forvandlinger. (Kongreshuset).
1971 Nørholm: Den unge Park. (Kongreshuset).
1971 Stravinskij: Historien om en Soldat. (Den gamle By).
1971 Vivaldi: De fire Aarstider. (ballet af Flemming Flindt). (Den gamle By).
1971 Gluck: Orpheus og Eurydike. (Den gamle By).
1971 Verdi: Falstaff.
1972 Beethoven: Fidelio.
1972 Stravinskij: Historien om en Soldat.
Nørgaard: Trio (ballet) Turné.
1972 Monteverdi: Poppeas Kroning. (Den gamle By).
1972 Werle: Drømmen om Thérèse. (Det jydske Musikkonservatorium).
1972 Pergolesi: Livietta e Tracollo.
Cimarosa: Kapelmesteren. (Den gamle By).
1973 Nørgaard: Gilgamesh. (Risskov Amtsgymnasium).
1973 Gounoud: Faust (Gæstespil fra Stora Teatern, Göteborg).
1973 Poulenc: Stemmen.
Lorentzen: Euridice. (Risskov Amtsgymnasium).
1973 Puccini: Tosca. (Aalborghallen).
1973 Puccini: Tosca.
1974 Rossini: Tyrken i Italien.
1974 Rossini: Tyrken i Italien. (Den gamle By).
1974 Hamerik: Drømmerne. (Risskov Amtsgymnasium).
1974 Rossini: Tyrken i Italien. (Turné).
1974 Offenbach: Hoffmanns Eventyr.
1975 Strauss: Wienerblod.
1975 Strauss: Wienerblod. (Turné).
1975 Bibalo: Frøken Julie. (Den gamle By).
1975 Mozart: Don Juan (Stadionhallen).
1975 Mozart: Don Juan (Turné).
1976 Suppé: Boccaccio (Aarhus Teater og turné).
1976 Pade: Far, mor og børn. (Opsøgende børneopera).
1976 Bartók: Hertug Blåskægs Borg. (Risskov Amtsgymnasium).
1976 Bibalo: Frøken Julie. (Den gamle By og Bergen Festspillene).
1976 Verdi: La Traviata (Aarhus Teater og turné)

Hvor intet andet er anført, har forestillingerne fundet sted på Aarhus Teater.